

CRÍTQUES I COMENTARIS

L'ARXIU FOTOGRÀFIC «FRANCESC CASAÑAS»

Francesc Casañas i Riera va néixer a Sabadell el 1890.

La seva afecció a la fotografia degué desvetllar-se ben aviat. Als quinze anys —molt prompte, en aquella època— tingué la primera «màquina de retratar», i des d'aleshores fins a la nostra guerra civil la seva activitat fotogràfica fou àmplia i múltiple.

Junt amb el seu íntim amic Lluís Mas i Gomis, emprengué la confecció d'un inventari artístico-religiós de la nostra comarca. Recorregueren, amb la màquina a coll, parròquies, santuaris i ermites vallesanes.

Sense deixar la seva ocupació de petit industrial de cordilleria, es dedicà també, des de l'any 1909, al reportatge gràfic de l'activitat sabadellenca per a diverses publicacions de Barcelona i alguna de Madrid. Aparegueren fotografies seves de coses de Sabadell a més d'una dotzena de diaris i revistes. Com a repòrter fou membre, durant molts anys, de l'«Associació de la Premsa Catalano-Balear».

Entrà també en el camp de la fotografia artística. Féu algunes exposicions, i obres seves figuraren seleccionades, en diverses ocasions, al «Salón Nacional de Fotografía».

Una altra faceta fou la fotografia industrial: catàlegs de maquinària i d'accessoris; mostraris de dibuixos de flassades, etc.

Tots els treballs els feia en un laboratori propi que, per algun temps, arribà a ésser, probablement, el millor de la ciutat.

Persona ordenada, conservava classificats tots els negatius, i així reuní una col·lecció molt considerable.

Pel juliol del 1936, elements incontrolats destruïren una part d'aquest arxiu que havia estat traslladat a casa d'un familiar, creient que hi estaria més segur. Ben aviat persones responsables de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament es feren càrrec de la resta i dipositaren els clixés al Museu de la Ciutat, evitant-ne una possible destrucció ulterior.

Acabada la guerra, va ser molt més reduïda la seva activitat fotogràfica pròpiament dita. Dedicà, això sí, moltes hores a l'ordenació i conservació dels clixés recuperats.

El 1959, en ocasió del centenari de la Caixa d'Estalvis i amb el patrocini d'aquesta entitat, presentà una exposició de més de mig miler de fotografies dels més diversos aspectes de la nostra vida ciutadana, de l'any 1909 fins al 1936.

Després d'una llarga temporada de total inactivitat per causa del seu estat de salut, morí a Sabadell el 6 de maig del 1969.

Els seus familiars, segurs d'interpretar el voler del finat, feren donació de l'arxiu fotogràfic al nostre Museu, del qual Francesc Casañas havia estat col·laborador des del primer moment i membre de la Junta del Patronat fins poc abans de morir.

De la importància temàtica d'aquest material, no en parlarem ara, perquè demanaria un treball que, per la seva amplitud, fuig de la intenció d'aquesta nota. Quant a la seva importància numèrica, cal dir que són més de vuit mil clixés (8.600 per ésser més exactes) els que componen la deixa. Malgrat el temps transcorregut, la majoria dels clixés són aptes per a fer-ne directament reproduccions.

Abans, ja havien quedat al Museu, de resultes de la guerra del 36, uns fons de temàtica religiosa, i a l'any 1959, i amb motiu del Centenari de la Caixa d'Estalvis de Sabadell que organitzà l'Exposició de temes del Sabadell antic abans esmentada, ingressaren unes cinc-centes fotografies, amb la seva fitxa corresponent, obsequi de la Caixa i de l'autor.

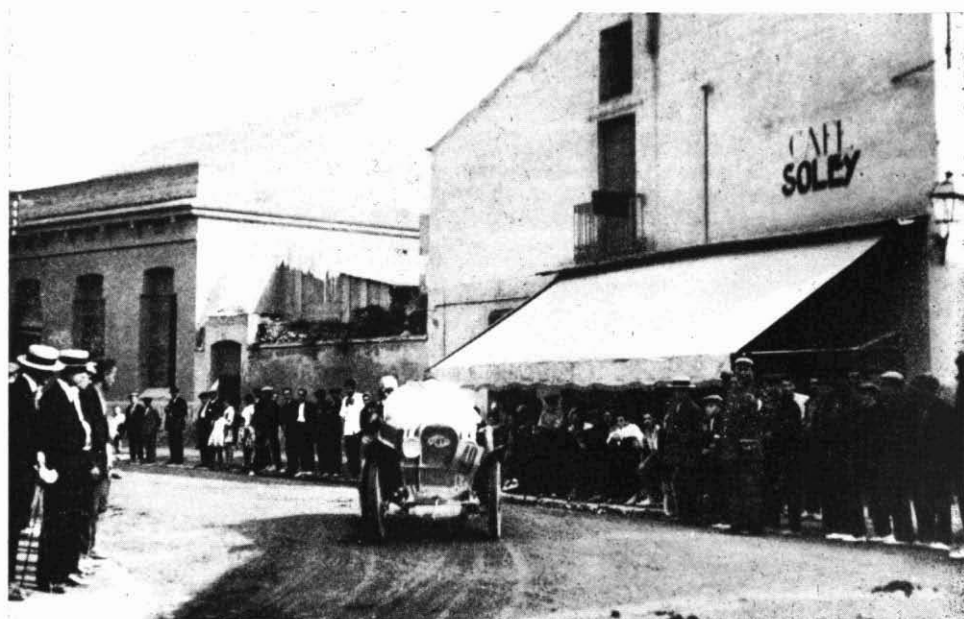
Junt amb el fons que ja existia (unes sis-centes fotografies de vària procedència, entre les quals n'hi havia de molt valuoses de Francesc Pulit i de Joan Vilatobà) es formà l'Arxiu fotogràfic que porta el nom d'aquest sabadellenc que tant va fer pel Museu i per la fotografia local.

No cal dir que aquest Arxiu és a la disposició de tothom, tant particulars com entitats, per si volen obtenir reproduccions d'aquelles temàtiques que els puguin interessar per als seus fins docents, com ha fet la Caixa d'Estalvis de Sabadell per a la seva Obra Cultural.

Ens sembla escaient cloure aquestes línies amb la recomanació als sabadellencs de que s'esforcin en créixer els fons de l'Arxiu fotogràfic amb donatius de material gràfic, amb la seguretat de la conservació dels seus treballs i amb la perpetuació del seu nom en les fitxes que s'obren de cada donatiu.

Francesc Casañas Riera, segons una caricatura de Pal-sec, que és el pseudònim de Lluís Clapés González.

Fotografia d'arxiu de Francesc Casañas, mostrant una cursa de cotxes a la cruïlla de les carreteres de Terrassa i de Rubí.

Fotografia d'arxiu de Francesc Casañas amb els camillers traslladant ferits de resultes de la vaga general de l'any 1917.